

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 21CoP/150/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8520201306
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 04. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zlata Simková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2022:8520201306.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zlata Simkovej a členov senátu JUDr. Gabriely Világiovej a JUDr. Karola Krochtu v rodinnoprávnej veci navrhovateľky: X. A. Q., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom I. XXXX/XX, XXX XX Q. K., zastúpená: JUDr. Gábor Száraz, advokát, Advokátska kancelária so sídlom Garbiarska 20, 064 01 Stará Ľubovňa, proti manželovi: F. Q., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom H. XXX/XX, XXX XX Q. K., t.č. Y. o rozvod manželstva a úpravu pomerov manželov na čas po rozvode k ich maloletým deťom: 1. F. Q., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom I. XXXX/XX, XXX XX Q. K., 2. F. Q., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom I. XXXX/XX, XXX XX Q. K., zastúpených kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Q. K., G. XX, XXX XX Q. K., o odvolaní oboch rodičov proti rozsudku Okresného súdu Stará Ľubovňa č. k. 2P/91/2020-381 zo dňa 11.05.2021 takto

rozhodol:

Potvrdzuje rozsudok v jeho napadnutej časti, t.j. okrem výrokov I. a IV.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie prvým výrokom manželstvo účastníkov A. Q. a F. Q., uzavreté XX.XX.XXXX v Q. K., zapísané v knihe manželstiev Matričného úradu Q. K., vo zväzku X, ročník XXXX, na str. XX. pod por. č. X rozviedol. Druhým výrokom mal. F. Q., nar. XX.XX.XXXX a mal. F. Q., nar. XX.XX.XXXX na čas po rozvode zveril do osobnej starostlivosti matky A. Q., ktorá ich bude zastupovať a spravovať ich majetok. Tretím výrokom otcovi F. Q., nar. XX.XX.XXXX uložil povinnosť prispievať na výživu mal. F. Q. sumou 130 eur mesačne a na výživu mal. F. Q. sumou 100 eur, s povinnosťou platiť ho vždy do 15. dňa toho ktorého mesiaca vopred k rukám matky A. Q., počnúc dňom právoplatnosti tohto rozsudku. Štvrtým výrokom styk otca s maloletými deťmi neupravil. Piatym výrokom rozhodol, že otec F. Q. je oprávnený telefonicky kontaktovať maloleté deti F. Q. a F. Q. každú páru sobotu v kalendárnom roku v čase medzi 15.00 hod. a 16.00 hod, v trvaní 15 minút. Šiestym výrokom matke A. Q. uložil povinnosť umožniť maloletým deťom F. a F. telefonický kontakt s otcom F. Q. každú páru sobotu v čase medzi 15.00 hod. a 16.00 hod. v trvaní 15 minút a pripraviť ich naň. Siedmym výrokom v prevyšujúcej časti návrh zamietol. Ôsmym výrokom rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

2. V odôvodnení rozsudku uviedol, že navrhovateľka ako manželka a matka podala návrh na rozvod manželstva a úpravu práv a povinností rodičov k maloletým deťom s tým, že žiadala určiť výživné na mal. F. v sume 200 eur mesačne a na mal. F. v sume 150 eur mesačne. Návrh odôvodnila tým, že manžel po návrate z V. B. v roku XXXX, kde pracoval, začal požívať nadmerne alkohol a omamné psychotropné látky, stal sa agresívnym, verbálne a fyzicky ju napadol. Podala naňho trestné oznámenie

a od 27.07.2020 bol vzatý do väzby. Manžel s rozvodom súhlasil, nesúhlasil však s dôvodmi, ktoré uvádzala navrhovateľka.

3. Súd prvej inštancie po vykonanom dokazovaní a citujúc ust. § 18; § 19 ods. 1; § 22; § 23 ods. 1 až 3; § 24; § 25; § 26; § 62 a § 75 ods. 1 Zákona o rodine č. 36/2005 Z.z.; § 2 ods. 1; § 100 z. č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok; s poukazom na čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa; čl. 32 ods. 4 Listiny základných práv a slobôd, ako aj § 217 ods. 1 prvá veta z. č. 160/2015 Z.z. zistil, že účastníci konania uzatvorili manželstvo v Q. K. dňa XX.XX.XXXX, počas ktorého sa im narodili dvaja synovia, a to dňa XX.XX.XXXX mal. F. a dňa XX.XX.XXXX mal. F.. Vykonaným dokazovaním mal nepochybne preukázané, že manželstvo účastníkov je vážne a trvalo rozvrátené, nemôže plniť svoj účel, lebo rozvrat je nenapraviteľný, manželstvo je len formálne, neplniace spoločenský účel, preto ho ako nefunkčné rozviedol.

4. Pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností vyhodnocoval ako prvoradé pri úprave pomerov rodičov na čas po rozvode k mal. F. a F. predovšetkým záujem maloletých detí, ich citové väzby, potreby a stabilitu budúceho výchovného prostredia. Dospel tak k záveru, že najpriaznivejším a najviac rešpektujúcim záujmy maloletých detí je ich zverenie do osobnej starostlivosti matky. Je totiž vo výsostnom záujme detí, aby žili s rodičom a v prostredí, kde ich budú mať radi, dokážu a chcú im poskytnúť lásku, pocit bezpečia a ochranu, ako aj ich všestrannú starostlivosť. Mal za to, že takúto starostlivosť maloletým deťom poskytne ich matka. Otec voči osobnej starostlivosti matky o deti nemal výhrady, súhlasil, aby deti boli zverené matke a vzhľadom na aktuálnu situáciu otca nie je ani objektívne možné, pre jeho väzobné stíhanie, aby bola zvažovaná iná forma starostlivosti rodičov o deti. Konštatoval, že rodičia sú povinní navzájom spolupracovať pri výchove svojich detí, a ak rodič spoluprácu odmieta, je tak výchovne nespôsobilý. Dieťa má právo na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom. Je preto výchovnou úlohou rodiča, v osobnej starostlivosti ktorého je, aby viedol dieťa k úcte k druhému rodičovi, pritom takýto rodič má zodpovednosť aj za prípravu detí na stretnutie s druhým rodičom. Rodičia si musia uvedomiť, že úloha druhého rodiča pri výchove má svoj význam. Vzhľadom na uvedené súd prvej inštancie zveril maloleté deti F. a F. do osobnej starostlivosti matky s tým, že táto bude oprávnená deti zastupovať a spravovať ich majetok. S poukazom na § 24 Zákona o rodine uviedol, že rodičovské práva a povinnosti zostávajú zachované obom rodičom a táto konkrétna úprava sa týka výkonu tých rodičovských práv a povinností v bežných veciach, ktoré vyplývajú a súvisia s osobnou starostlivosťou o maloleté deti.

5. Vo vzťahu k rozhodovaniu o výške vyživovacej povinnosti otca k maloletým deťom poukázal na čl. 32 ods. 4 Listiny základných práv a slobôd, ktorým je garantované právo rodičov vychovávať svoje deti a naopak deťom je zaručené právo na rodičovskú starostlivosť a výchovu. Uvedené zahŕňa zo strany rodičov zabezpečenie materiálnej a nemateriálnej povahy na to, aby dieťa mohlo dostatočne rozvíjať svoje možnosti a schopnosti vedúce k jeho uplatneniu v spoločnosti. Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možnosti a majetkových pomerov. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliadol na skutočnosť, že deti majú právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov v zmysle § 62 ods. 3 druhá veta Zákona o rodine, vychádzal jednak z potrieb oprávnených, teda mal. detí, osobnej starostlivosti matky, prihliadol aj na schopnosti a možnosti otca, pričom zohľadnil schopnosti, možnosti a majetkové pomery otca aj pre prípad, ak sa vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu, rovnako prihliadol aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré otec na seba berie (§ 75 ods. 1 Zákona o rodine).

6. Matka žiadala určiť výživné pre mal. F. sumu 200 eur a mal. F. sumu 150 eur mesačne, pričom prejavila ochotu s otcom maloletých detí sa dohodnúť na nižšom výživnom, nesúhlasila však s výživným v minimálnej výške. Otec navrhoval určiť výživné v minimálnom rozsahu z dôvodu, že je vo väzbe a nemá žiaden príjem.

7. Prvoinštančný súd uviedol, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov. Výživné má vždy prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri určení výšky výživného sú rozhodujúce reálne zárobkové možnosti, schopnosti, ako aj majetkové pomery každého z rodičov, ktoré sú dané nielen subjektívnymi vlastnosťami. V zmysle § 75 ods. 1 Zákona o rodine je pri každom rozhodovaní o vyživovacej povinnosti povinného voči dieťaťu rozhodujúci príjem, ktorý by rodič reálne mohol dosahovať a nie príjem, ktorý faktický dosahuje. Ak sa tvrdený príjem javí ako nepravdivý, resp.

nezodpovedajúci schopnostiam je povinnosťou súdu prihliadnuť na celkové majetkové pomery a tzv. potencialitu príjmov. Vzhľadom na uplatnený princíp tzv. potencionálneho príjmu povinnej osoby platí výživné, súd neprihliada len na skutočné (faktické) príjmy povinného v čase vyhlásenia rozsudku, ale vychádza z jeho potencionálnych príjmov, ktoré povinný mohol mať vzhľadom na svoj vek, zdravotný stav, schopnosti, stupeň dosiahnutého vzdelania a jeho zamerania, prax, jazykové znalosti, dopyt na trhu práce, a to bez ohľadu na to, že tento príjem v dôsledku svojej nečinnosti reálne nepoberá. Uvedený princíp spočíva v tom, že nerozhodujú skutočné zárobkové a majetkové pomery rodiča, ale jeho reálne zárobkové a majetkové možnosti plynú z toho, že je povinnosťou rodiča vynaložiť všetky sily na zodpovedné zabezpečenie výživy svojich detí a vystríhať sa každého konania, ktoré by malo negatívny dopad na zabezpečenie výživy detí. V rozpore s touto povinnosťou môže byť zmena zamestnania za menej výhodné, s nižším príjmom, rovnako protiprávne konanie povinného rodiča majúce znaky trestného činu, za ktoré bol vzatý do väzby, pri výkone ktorého došlo k poklesu alebo až strate jeho príjmu. Takýmto konaním sa totiž povinný rodič vzdal objektívnej možnosti platiť výživné, čo nemôže byť na ťarchu oprávnených maloletých detí. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutia Ústavného súdu ČR (nález ÚS ČR sp. zn. IV. ÚS/1181/07), ako aj Najvyššieho súdu SR (rozsudok zo dňa 20.02.2019, sp. zn. 3Cdo/236/2018), ktorých závery korešponujú posudzovanou vecou. Preto vyhodnotil situáciu otca tak, že sa tento sám vzdal možnosti dosiahnuť určitý príjem, ktorý by zodpovedal jeho možnostiam a schopnostiam. Konštatoval, že pre protizákonné konanie otca nemôže trpieť dieťa tým, že by bolo po dobu väzby (ktorú si zavinil sám) odkázané na výživu iba druhého rodiča. Ani súčasné ťaživé sociálne či ekonomické pomery otca ho nezabavujú zodpovednosti za výživu maloletých detí, najmä keď je predpoklad, že sa sám pričínil k vzniku tejto situácie. Pokiaľ by sa trestnej činnosti nedopustil, mohol naďalej vykonávať činnosti v obchodnej spoločnosti, ktorej je konateľom. Nie je možné ponechať prevažne matku, aby uspokojovala všetky potreby maloletých detí, a to nielen svojou osobnou starostlivosťou, ale aj po stránke finančnej.

8. Uvedené dôvody viedli súd prvej inštancie k tomu, že pri určení výšky výživného vychádzal z potenciality príjmov otca detí, t.j. z príjmu, ktorý špecifikoval pred súdom v rozpätí od 600 do 1.000 eur mesačne, pri žiadnej inej vyživovacej povinnosti. Zhodnotil, že je v schopnostiach a možnostiach otca detí prispievať na výživu mal. F. sumou 130 eur a na výživu mal. F. sumou 100 eur mesačne, ktoré zodpovedajú ich odôvodneným potrebám. Návrh matky nad priznanú sumu výživného preto zamietol.

9. Konštatoval, že rodičia úpravu styku (osobného stretávania) otca s maloletými deťmi nežiadali, preto ho neupravil. Otec, keďže je v súčasnej dobe väzobne stíhaný, úprava jeho styku s deťmi a jeho realizácia by boli spojené s objektívnymi ťažkosťami.

10. Otec žiadal upraviť telefonický kontakt s deťmi, s čím matka nesúhlasila. Uviedol, že rodičovi, ktorému maloleté dieťa nebolo zverené do osobnej starostlivosti, sú zachované všetky rodičovské práva a povinnosti a tento rodič nie je pozbavený práva dieťa vychovávať. Súd pritom musí prihliadať na záujmy maloletých detí a na ich citové väzby k rodičom, ako aj to, aby sa rešpektovalo právo maloletých detí na zachovanie ich vzťahu k obidvom rodičom a zachovaniu súrodeneckých väzieb. Podľa názoru súdu prvej inštancie, vzhľadom na záujem maloletých detí, na ich právo zachovávať vzťah k obom rodičom, teda aj k otcovi, bol akceptovaný návrh otca umožniť mu telefonický kontakt so synmi v trvaní 15 minút každú párnú sobotu v čase medzi 15.00 hod. a 16.00 hod s tým, že uložil povinnosť matke umožniť deťom telefonický kontakt a pripraviť ich naň, a to po psychickej stránke správnou motiváciou a usmernením. Po vypočutí nahrávky telefonického rozhovoru medzi maloletým F. a otcom nezistil žiadne skutočnosti odôvodňujúce záver, že takýto telefonický kontakt mal. F. s otcom nie je v jeho záujme. Mal. F. pri rozhovore nepôsobil ustrachano, bojzhlivo, bol zhovorčivý, nebolo cítiť, aby sa bál, či mal strach, resp. aby rozhovor s otcom bol pre neho nepríjemný. Súd vyslovil presvedčenie, že je v záujme oboch maloletých detí udržiavať, aj keď len telefonicky kontakt s otcom. Na umožnenie takéhoto telefonického kontaktu v rozsahu 15 minút s oboma deťmi raz za dva týždne podľa názoru súdu prvej inštancie nie je potrebné znalecké dokazovanie.

11. Výrok o trovách konania odôvodnil ust. § 52 CMP.

12. Proti uvedenému rozsudku, a to okrem výroku I., ktorým súd manželstvo A. a F. Q. rozviedol a výroku IV., ktorým styk otca s maloletými deťmi neupravil, podali odvolania tak navrhovateľka - ako matka maloletých detí, ako aj otec maloletých detí.

13. Otec maloletých detí odvolaním napadol výrok II. v časti, ktorým bolo určené, že iba matka maloletých detí F. a F. Q., A. Q. je oprávnená deti zastupovať a spravovať ich majetok, domáhal sa, aby tento výrok bol zmenený tak, že obaja rodičia, tak A. Q., ako aj F. Q. sú oprávnení spravovať majetok maloletých detí F. a F. a rovnako obaja rodičia môžu maloletých zastupovať. Mal za to, že súd prvej inštancie, keďže určil oprávnenie deti zastupovať a spravovať ich majetok iba matke, odňal mu výkon jeho rodičovských práv a povinností, a to bezdôvodne. To, že otec je momentálne vo väzbe, výkon rodičovských práv by mohol realizovať formou písomnej komunikácie alebo telefonicky.

14. Otec maloletých detí podal odvolanie aj vo vzťahu k výroku III. o určení výživného a namietal jeho výšku. Nesúhlasil s určením výživného v rozsahu vyššom ako 30 % sumy životného minima v zmysle § 62 ods. 3 Zákona o rodine tvrdiac, že deti sa majú podieľať na životnej úrovni svojho rodiča. Poukázal na to, že je nemajetný, nemá žiaden príjem, je vo väzbe, kde nebol zaradený napriek jeho žiadosti do práce. Tak vo vzťahu k výroku II., ako aj vo vzťahu k výroku III. namietal nerešpektovanie princípu prezumpcie neviny a tiež nesprávne aplikovanie rozhodnutia NS SR vo veci sp. zn. 3Cdo/236/2018, v ktorej povinný rodič bol právoplatne už odsúdený, čo on nie je. Nemožno preto aplikovať princíp potenciality, ale je potrebné uplatniť princíp fakticity, t.j. toho, že momentálne otec nemá príjem. Po jeho prepustení z väzby a po zamestnaní sa chce do budúcnosti deťom zabezpečiť životný štandard na normálnej slušnej úrovni. Navrhol preto, aby súd napadnuté výroky II. a III. zmenil tak, že zastupovať maloleté deti budú obaja rodičia a obaja budú oprávnení spravovať ich majetok, a aby bol zaviazaný prispievať na výživu maloletých detí po 29,42 eur mesačne na každé. Otec maloletých detí odvolanie odôvodňoval ust. § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP.

15. Odvolanie proti uvedenému rozsudku, a to čo do výrokov III., V., VI. a VII. v zákonom stanovenej lehote podala aj matka. Nesúhlasila s výškou výživného určeného súdom prvej inštancie vo výroku III. na mal. F. sumou 130 eur a na mal. F. sumou 100 eur. Trvala na tom, aby výživné bolo odvolacím súdom zmenené na ňou požadovanú výšku, a to na mal. F. sumou 200 eur a na mal. F. sumou 150 eur. Svoje výhrady namietala tým, že súd prvej inštancie sa nezaoberal žiadnymi dokladmi o výške príjmu otca pred jeho vzatím do väzby. Súd vychádzal iba z výpovede otca a neskúmal jeho skutočný príjem. Aj keď v konaní bolo preukazované, že spoločnosť otca C. U. s.r.o. má množstvo dlhov, má informáciu, že otec maloletých bol samostatne hospodáriaci roľník v obci A. a mal v roku 2020 obdržať dotácie na chov dobytka, z čoho vyvodila, že otec má aj iné príjmy, ktoré pri určení výšky výživného neboli zohľadnené. Spoločnosť C. U. s.r.o. vlastní niekoľko motorových vozidiel, ktoré mali byť predané, čo tiež nebolo zohľadnené. Súhlasila s tým, že pri určení výživného má byť uplatnený princíp potencionálnych príjmov u otca, ktorý sa úmyselným konaním (spáchaním trestného činu) ocitol vo väzbe a zhoršil tým svoje postavenie vo vzťahu k maloletým deťom, čo sa snaží zneužiť na určenie minimálneho výživného. Otec sa tak sám vzdal možnosti dosiahnuť taký príjem, ktorý by zodpovedal jeho možnostiam a schopnostiam. Vo vzťahu k výroku V. a VI., podľa ktorého otec je oprávnený telefonicky kontaktovať maloleté deti a matka je povinná im to umožniť uviedla, že súhlasí s názorom, že je v záujme maloletých detí zachovávať ich vzťah k obom rodičom. V prejednávanvej veci však nebolo zohľadnené, že otec maloletých detí je väzobne stíhaný, nachádza sa v ústave na výkon väzby, teda ide o prostredie, ktoré samo o sebe vyvolalo u maloletých detí negatívne emócie - strach, obavy, smútok, žiaľ, zlosť či nenávisť. Tieto môžu negatívne ovplyvniť zdravý vývoj detí a ich citové väzby. Nie je preto v záujme maloletých detí, aby sa telefonicky kontaktovali s otcom, ktorý je vo väzbe. Poukázala v konaní na to, že otec maloletých detí trpí zmiešanou a inou poruchou osobnosti, poruchou psychiky a správania, má syndróm závislosti, čo je zapríčinené užívaním drog a psychoaktívnych látok. Uvedené súd nezohľadnil. Poukázala aj na psychologickú správu - Nález vypracovaný psychologickou ambulanciou X. consulting, s.r.o. Q. K. z vyšetrenia zo dňa 05.05.2021 do 06.05.2021, týkajúca sa mal. F. so záverom, že tento je emočne preťažený aktuálnou situáciou. Táto správa nedala odpoveď na to, či je vhodné umožniť telefonický kontakt otca s dieťaťom z dôvodu, že nevedeli posúdiť aktuálny psychický stav otca maloletých detí. Otec sa odmieta podrobiť znaleckému dokazovaniu. Tieto skutočnosti môžu vážnym spôsobom narušiť zdravý psychický vývin maloletých detí. Tiež poukázala na to, že neplánovaný telefonický rozhovor otca s mal. F. sa zrealizoval pred školou maloletého, kde mu matka otca maloletých detí vložila do rúk mobilný telefón s tým, že telefonuje otec. Vtedy mal. F. sa snažil otec vštepiť odpovede v súvislosti s jeho stretnutím so psychologičkou. Uviedla, že otec maloletých detí tak dostáva tieto do stresových situácií, ktoré neprispievajú k ich zdraviu. Tiež poukázala na to, že otcovi boli opakovane zamietnuté jeho návrhy na neodkladné opatrenia, ktorými sa domáhal telefonickej komunikácie s maloletými a zabezpečením videohovoru s nimi.

16. K odvolaniu rodičov maloletých detí sa Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Q. K. ako kolízny opatrovník vyjadril tak, že trvá na svojich ústnych a písomných vyjadreniach vo veci.

17. Otec maloletých detí k odvolaniu matky vyjadril svoj nesúhlas a uviedol, že väzobné stíhanie otca samo o sebe nemôže byť dôvodom pre neumožnenie telefonického kontaktu otca s deťmi. Úplné pretrhnutie jeho väzieb s maloletými deťmi môže mať devastačný vplyv na ne a môže viesť ku syndrómu zavrhnutého rodiča. Odvolanie matky preto vo vzťahu k výroku V. považuje za poškodzujúce rodičovské práva otca, ako aj poškodzujúce záujmy maloletých detí. Poukázal na znalecký posudok č. XX/XXXX, ako aj výsluch znalkyne z odboru psychológie X.. Q., ktorá mu nediagnostikovala zmiešanú alebo inú poruchu osobnosti. Žiadnemu inému znaleckému dokazovaniu sa nebránil, lebo žiadne ani nebolo navrhnuté. Poukázal na to, že ako profesionálny vodič a inštruktor autoškoly je pravidelne kontrolovaný psychológom so záverom, že je spôsobilý tieto činnosti vykonávať. Preto ak prešiel psychotestami, nie je dôvod, aby nemohol raz za dva týždne po 15 minút volať so svojimi deťmi. Telefonát s mal. F. nebol toxický a nie je možné z neho vyvodiť, že otec také právo nemá. Poukázal na uznesenie Okresného súdu Stará Ľubovňa, č. k. 2P/61/2018-18 zo dňa 12.07.2021, ktorý rozhodol neodkladným opatrením tak, že otec je oprávnený na telefonický styk s maloletými deťmi každú párnú sobotu v čase medzi 15.00 hod. a 16.00 hod. Vo vzťahu k jeho príjmom uviedol, že jeho činnosť, ako samostatne hospodáriaceho roľníka sa nestihla rozbehnúť pre koronavírus a jeho väzobné stíhanie, a tak dotácie mu neboli poskytnuté. Dlhy vo firme C. U., s.r.o. vznikli až po jeho vzatí do väzby. Nemá pritom vedomosť o predaji akýchkoľvek áut tejto spoločnosti. V ďalšom zotrval na svojom odvolaní.

18. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie boli podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenými osobami (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 CSP), preskúmal rozhodnutie v jeho napadnutom rozsahu, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 62 a nasl. CMP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) s tým, že miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku oznámil na úradnej tabuli súdu a webovej stránke Krajskému súdu v Prešove dňa 07.04.2022 a zistil, že odvolania ani matky, ani otca maloletých detí nie sú dôvodné.

19. Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliadal na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné ma prednosť pre inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť (§ 62 ods. 1,2,4,5 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine).

20. V rozhodnutí, ktorým sa rozvádza manželstvo rodičov maloletého dieťaťa, súd upraví výkon ich rodičovských práva a povinností k mal. dieťaťu na čas po rozvode, najmä určí, komu mal. dieťa zverí do osobnej starostlivosti, kto ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok. Súčasne určí, ako má rodič, ktorému nebolo mal. dieťa zverené do osobnej starostlivosti, prispievať na jeho výživu, alebo schváli dohodu rodičov o výške výživného. Súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujme maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvoma rodičmi (§ 24 ods. 1, 4 Zákona o rodine č. 36/2005 Z.z., ďalej len ZoR).

21. Ak je to potrebné v záujme mal. dieťaťa, súd obmedzí styk mal. dieťaťa s rodičom alebo ho zakáže (§ 25 ods. 3 ZoR).

22. Ak sa zmenia pomery, môže súd aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností (§ 26 ZoR).

23. Rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa (§ 28 ods. 2 ZoR).

24. Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné sa samé živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopností, možností a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť (§ 62, ods. 1-4, 4 prvá veta a 5 ZoR).

25. Pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu, rovnako prihliadne na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie (§ 75 ods. 1 ZoR).

26. Dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa menia pomery. Okrem výživného pre mal. dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možná len na návrh. Pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov (§ 75 ods. 1 a 3 Zákona o rodine).

27. Odvolací súd má jednoznačne za to, že prvoinstančný súd správne zistil skutkový stav a správne vo veci rozhodol. V celom rozsahu preto poukazuje na správne, presvedčivé a výstižné dôvody, ktoré sú uvedené v rozsudku súdu prvej inštancie, s ktorým sa v celom rozsahu stotožňuje.

28. Súd prvej inštancie správne postupoval, keď v konaní o rozvod manželstva účastníkov rozhodoval aj o úprave rodičovských práv a povinností k ich maloletým deťom F. a F., ktoré pochádzajú z ich manželstva.

29. Aj podľa názoru odvolacieho súdu bolo nevyhnutné obe mal. deti zveriť do osobnej starostlivosti ich matky, ktorej súd správne udelil poverenie na zastupovanie a spravovanie majetku mal. detí a to v súvislosti so zabezpečovaním ich každodenných potrieb a to všetko v zmysle vyššie uvedených zákonných ustanovení. Oprávnenie matky zastupovať mal. deti a spravovať ich majetok sa vzťahuje k tomu, že jej boli deti zverené do osobnej starostlivosti. Neznamená to však pre otca, aby bol tento pozbavený svojich rodičovských práv k mal. deťom. Tieto práva otca vo vzťahu k mal. deťom, sú v zmysle zákonných ustanovení v rozsahu, ktoré mu zákon priznáva zachované, okrem práv, ktoré rozhodnutím súdu boli vyslovene určené rodičovi, ktorému boli deti zverené. Preto odvolacia námietka otca vo vzťahu k uvedenému je nedôvodná. Iba ak by boli na to zákonné dôvody, môže byť rodič obmedzený resp. pozbavený rodičovských práv a povinností. To, že v prejednávanej príhode boli deti zverené do osobnej starostlivosti matky s určením jej práva tieto zastupovať a spravovať ich majetok s tým súvisiac, ide iba o elementárnu zložku výkonu rodičovských práv a povinností. Nejde v žiadnom prípade o naplnenie ust. § 39 ZoR, ktorý pojednáva o možnosti súdu rozhodnúť o obmedzení alebo pozbavení výkonu rodičovských práva a povinností, ak na to existujú zákonné dôvody. Úpravu rodičovských práva a povinností podľa §§ 24, 25 ZoR je preto potrebné odlišovať od úpravy podľa § 39 ZoR, čo otec mal. deti zjavne nerozlišuje.

30. Vo vzťahu k ďalšej odvolacej námietke otca mal. detí a to čo do výšky určeného výživného na mal. F. sumou 130 eur a na mal. F. sumou 100 eur mesačne, so stanovením podmienok ich platenia, odvolací súd uvádza, že aj podľa jeho názoru prvoinstančný súd aj o uvedenom výživnom správne rozhodol a svoje rozhodnutie aj náležite odôvodni, s čím vyslovuje svoj súhlas aj odvolací súd. Nemôže byť predsa v neprospech mal. detí tá skutočnosť, že ich otec je dôvodne podozrivý zo správania úmyselného trestného činu a je preto vo väzbe. Neobstojí ani nesúhlas s poukazom na rozhodnutie NS SR vo veci sp. zn. 3Cdo/236/2018, keďže nie je vôbec podstatné, či otec je „iba“ vo väzbe, alebo je už vo výkone trestu odňatia slobody. Podstatným je to, že svojím úmyselným konaním sa pripravil o riadny zárobok, ktorý

má slúžiť aj na úhradu výživy mal. deťom, ktoré sú na ňu odkázané. Preto ani táto odvolacia námietka nemohla byť vyhodnotená ako oprávnená.

31. K odvolacím námietkam matky mal. detí, v ktorých vyslovila svoj nesúhlas s rozhodnutím súdu o výške určeného výživného na mal. deti vo vzťahu od ich otca, odvolací súd uvádza, že v tomto konaní nie je možné zohľadniť prípadné príjmy otca mal. deti dávno pred rozvodom, lebo týmto rozsudkom sa upravujú pomery vo vzťahu k mal. deťom až na čas po rozvode. Podstatnými sú preto pomery aktuálne v čase rozvodu. Preto ak matka dáva do pozornosti to, že otec mal. detí mal mať v rokoch 2019, 2020 a 2021, t.j. pred rozhodnutím v danej veci iné príjmy, ako v čase rozhodovania súdom v prejednávanej veci, nemôže to byť pri tomto rozhodovaní zohľadňované. Vo vzťahu k súdom prvej inštancie určenej výške výživného pre obe mal. deti od ich otca je nutné aj odvolacím súdom skonštatovať, že v celom rozsahu súhlasí s ich výškou ako aj dôvodmi, ktorými svoje rozhodnutie prvoinštančný súd odôvodnil.

32. Odvolací súd vychádzajúc zo zákonných ustanovení Zákona o rodine poukazuje aj na to, že hľadiskami určujúcimi rozsah vyživovacej povinnosti sú odôvodnené potreby oprávneného, ako aj schopnosti a možnosti povinného. Je potrebné vychádzať z toho, že výživné má zabezpečiť približne také materiálne podmienky pre telesný a duševný vývoj dieťaťa, v akých by sa dieťa nachádzalo, keby žilo v harmonickej spoločnej domácnosti svojich rodičov. Primeraná hranica výživného je daná pritom samou spotrebnou povahou výživného, v ktorej je potrebné uspokojovať aj rozumné ďalšie potreby dieťaťa nad hranicu základných potrieb, pokiaľ ich uspokojovanie dovoľujú možnosti a schopnosti povinného rodiča. Pri ustálení výšky výživného je nutné vziať do úvahy aj priamu starostlivosť o mal. deti, ktorú v danej veci zabezpečuje matka mal. detí.

33. Čo sa týka ďalšej odvolacej námietky matky čo do jej nesúhlasu s telefonickým kontaktom otca s mal. deťmi v rozsahu 15 min. raz za dva týždne, odvolací súd aj túto odvoláciu námietku hodnotí ako nedôvodnú. Je totiž možné konštatovať, že neboli preukázané dôvody na strane otca, ktoré by mohli viesť k názoru, aby bolo potrebné zakázať mu telefonický kontakt s mal. deťmi a obmedziť tým jeho rodičovské práva a napokon aj práva mal. detí na zachovanie ich vzťahu k obom rodičom. Nie je možné súhlasiť s tvrdením, že to, keď otec bude telefonovať z väzenského prostredia, že to môže len z toho dôvodu mať zlý vplyv na maloleté deti. A to, či bude alebo nebude možné, aby sa otec telefonicky skontaktoval s mal. deťmi každú párnú sobotu v čase od 15.00 hod. do 16.00 hod., bude už na otcovi si to zabezpečiť.

34. Nie je však vylúčené, že v budúcnosti môže dôjsť k zmene pomerov vyžadujúcich si aj zmenu tohto rozhodnutia, no bude možné sa tým zaoberať až po zmene pomerov.

35. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený stav, dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny, t.j. náležitý právny predpis alebo, ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. O nesprávne právne posúdenie veci súdom prvej inštancie v predmetnom konaní však nejde. Súdom prvej inštancie správne aplikoval príslušné právne predpisy na zistený skutkový stav. Aj keď v odvolaniach bolo namietané nesprávne právne posúdenie veci súdom prvej inštancie, odvolací súd má za to, že ani k naplneniu uvedeného odvolacieho dôvodu nedošlo. Súdom prvej inštancie v predmetnej veci túto správne právne posúdil, preto k naplneniu uvedeného odvolacieho dôvodu nedošlo.

36. Odvolací súd preto rozsudok v jeho napadnutej časti, t.j. okrem výroku I., ktorým súd prvej inštancie rozviedol manželstvo účastníkov A. a F. Q. a výroku IV., ktorým neupravil styk otca s mal deťmi postupom podľa § 219 ods. 1 OSP potvrdil ako v ostatných výrokoch vecne správny.

37. Keďže odvolaním neboli napadnuté výroky rozsudku súdu prvého stupňa, označené ako I. a IV., tieto výroky v zmysle ustanovenia § 367 ods. 2 CSP sa stali právoplatnými.

38. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 CSP v spojení s § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

39. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Poučenie o dovolaní: Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 Civilného sporového poriadku, v ďalšom texte už len „CSP“)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 Ods. 1 C. s. p. (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne ((dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP).